

K 1: Vài dòng l ch s

□ □

Ông Nguy n Phúc ng Viên - nh: T n T i

Trên th gi i, giá bán cao nh t 1 kg tr m h ng có th lên t i 160 tri u đ ng, còn giá 1 kg k nam thì lên đ n m c hoang t ng: 7 t đ ng. S k d đó c a giá c , c ng v i s thi u trách nhi m trong qu n lý tài nguyên thiên nhiên đã khi n cho tr m h ng v n không bao gi thi u trên r ng núi chúng ta su t h n 4.000 năm qua, đã g n nh b tuy t ch ng ch trong vòng 35 năm.

So v i giá c trên mây xanh thì nh ng tri th c v tr m h ng v n còn d i m t đ t. Ng i ta bi t quá ít v nó. Tri th c v tr m h ng nghèo nàn đ n m c sách v ch trích qua trích i 2 tài li u, x a nh t là c a Lê Quý Đôn (Ph biên t p l c), g n nh t là c a Đ T t L i. Còn tài li u khoa h c trên th gi i thì ch y u nói v đ c tính c a cây dó, li t kê các ho t ch t và m t s đ c lý c a tr m, ch a ai nói đ c c n k tr m đ c hình thành nh th nào, có nh ng giá tr đ c đáo gì mà giá c a nó m c đ n nh v y.

“Trong đầu th ng dó bi n thành tr m”, tôi t ng đ c ở đâu đó câu th này, nó khi n ta suy t v l sinh t n c a đ i ng i. Tr m đã hình thành đúng nh th . Khi nào thân cây dó b m t v t th ng (do va đ p, do b côn trùng đ c, b bom đ n...), xung quanh v t th ng đó lâu ngày bi n thành tr m. Vì hi u đ c “nguyên lý” này nên ngày nay ng i ta có th làm tr m “nhân t o”, t c là tr ng cây dó r i t o ra v t th ng, c y hóa ch t vào đ gây tác đ ng cho ra tr m. Đ n nay, nhi u ng i đã tr ng dó và đã l y đ c tr m theo ph ng pháp trên, tuy tr m nhân t o có mùi th m c a tr m nh ng giá tr nh th nào thì v n còn mù m .

